

Zaufanie do polityków w lutym

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Liderem lutowego¹ rankingu zaufania do polityków jest prezydent Andrzej Duda, któremu, tak samo jak w styczniu², ufa 56% dorosłych Polaków. Jednocześnie od poprzedniego pomiaru nieznacznie zmniejszyła się (o 1 punkt procentowy, do 27%) liczba osób deklarujących nieufność w stosunku do Andrzeja Dudy, natomiast nie uległ zmianie odsetek tych, które wyrażają obojętność (14%). Prezydent jest też jedynym politykiem spośród umieszczonych na lutowej liście, któremu ufa większość Polaków.

Zaufaniem blisko połowy badanych cieszą się obecnie Paweł Kukiz i Beata Szydło (po 49%). O ile jednak liderowi Kukiz'15 nie ufa jedna czwarta respondentów, o tyle nieufność do pani premier deklaruje aż jedna trzecia (odpowiednio: 25% i 33%). Ponadto w porównaniu ze styczniem Paweł Kukiz znacząco zyskał w opinii społeczeństwa (wzrost zaufania o 4 punkty procentowe i spadek nieufności o 3 punkty), a Beata Szydło nieco straciła (wzrost nieufności o 2 punkty).

Na kolejnym miejscu pod względem odsetka deklaracji zaufania znalazł się w lutym Ryszard Petru, któremu ufa 36% badanych (od stycznia spadek o 1 punkt), a nie ufa 26% (bez zmian). Nieco mniej osób niż do lidera Nowoczesnej deklaruje zaufanie do Jarosława Kaczyńskiego i Zbigniewa Ziobry (po 33%). O ile jednak prezesowi Prawa i Sprawiedliwości nie ufa połowa Polaków (50%), o tyle nieufność do lidera Solidarnej Polski deklaruje niespełna dwie piąte (39%). W porównaniu ze styczniem obaj politycy nieznacznie stracili w odbiorze społecznym: do Zbigniewa Ziobry nieco zmalało zaufanie (o 2 punkty procentowe,) a Jarosławowi Kaczyńskiemu minimalnie ubyło ufających i przybyło deklarujących nieufność (po 1 punkcie).

Polacy są mocno spolaryzowani, jeżeli chodzi o odbiór polityków zajmujących kolejne miejsca w rankingu zaufania – Grzegorza Schetyny i Jarosława Gowina. O ile jednak przewodniczącemu Platformy Obywatelskiej nieco więcej Polaków nie ufa (32%), niż

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (309) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 lutego 2016 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w styczniu”, styczeń 2016 (oprac. K. Kowalczyk).

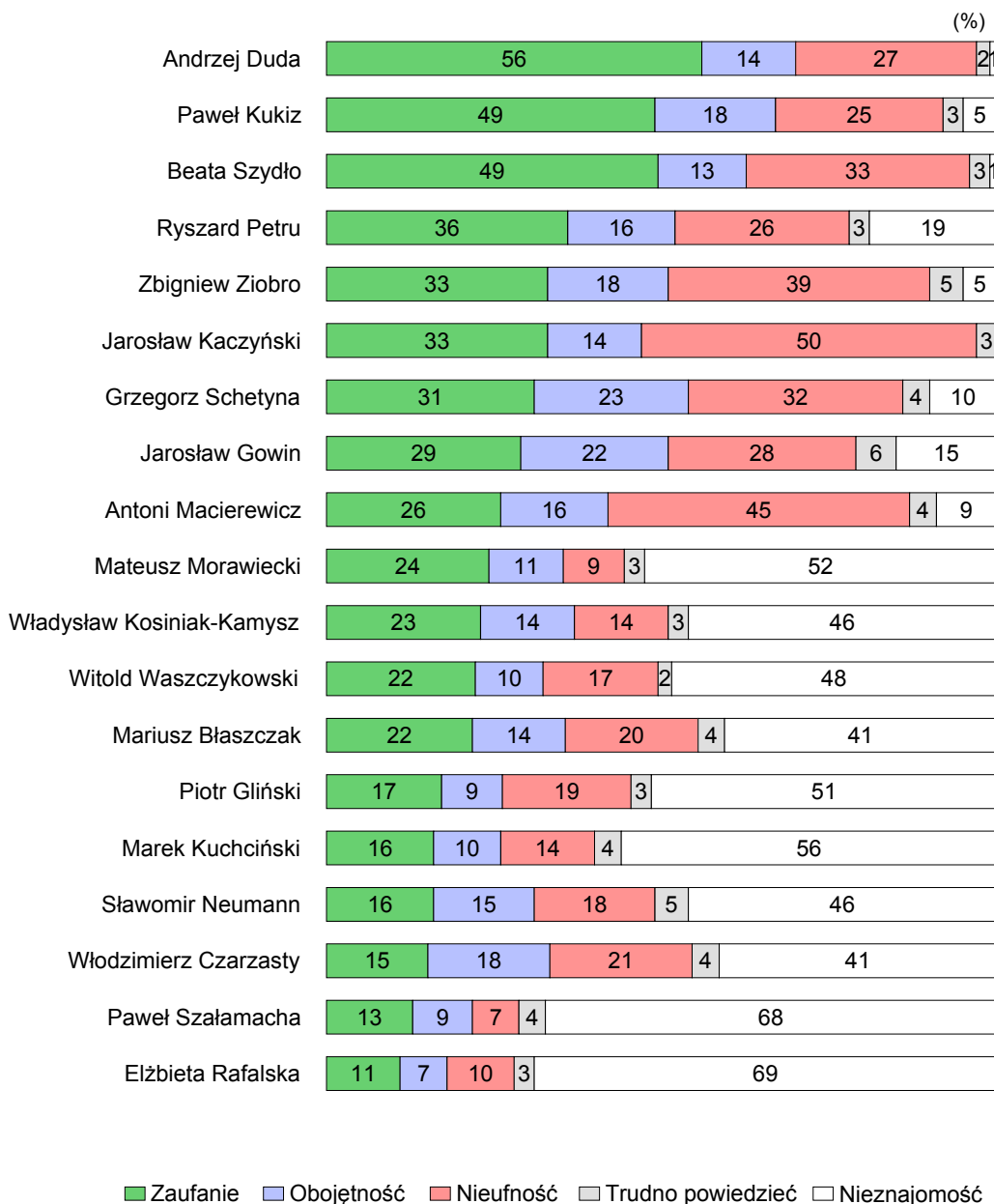
deklaruje doń zaufanie (31%), o tyle w stosunku do prezesa Polski Razem zaufanie nieznacznie przeważa nad nieufnością (odpowiednio: 29% i 28%). Ponadto w porównaniu ze styczniem notowania Jarosława Gowina nieco się poprawiły (wzrost zaufania i spadek nieufności po 2 punkty procentowe).

Kolejne miejsce w rankingu zaufania zajmuje Antoni Macierewicz. W stosunku do poprzedniego miesiąca odnotowujemy znaczący spadek deklaracji nieufności do ministra obrony narodowej (o 5 punktów procentowych, do 45%), bez zmian natomiast pozostał odsetek osób deklarujących zaufanie (26%). Znacznie lepszy bilans ma Mateusz Morawiecki, któremu ufa zbliżona grupa Polaków (24%), nie ufa zaś tylko co jedenasty badany (9%). W porównaniu ze styczniem nieco zwiększyła się rozpoznawalność wicepremiera i ministra rozwoju (nie zna go 52% ankietowanych, spadek o 2 punkty), ale w efekcie wzrosły odsetki osób zarówno ufających mu (o 2 punkty), jak i deklarujących nieufność (o 1 punkt).

W stosunku do stycznia gorsze są notowania Władysława Kosiniaka-Kamysza, któremu obecnie ufa 23% badanych (spadek o 2 punkty procentowe), a nie ufa 14% (wzrost o 2 punkty). Lidera PSL nie zna jednak blisko połowa Polaków (46%). Nieznacznie mniej respondentów deklaruje zaufanie do ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego oraz do ministra spraw wewnętrznych i administracji Mariusza Błaszczaka (po 22%), przy czym nieufność do nich deklaruje odpowiednio: 17% i 20% badanych. Ponadto Witold Waszczykowski nieco zyskał na zaufaniu społecznym (od stycznia wzrost zaufania o 3 punkty i spadek nieufności o 1 punkt), a Mariuszowi Błaszczakowi nieznacznie ubyło osób zarówno ufających, jak i deklarujących nieufność (odpowiednio o 1 i o 2 punkty). Jednocześnie zwiększył się odsetek respondentów deklarujących nieznajomość ministra spraw wewnętrznych i administracji (o 3 punkty, do 41%). Nadal jednak Mariusz Błaszczak jest bardziej znany niż Witold Waszczykowski, którego nie kojarzy 48% badanych.

Jeszcze mniej znany Polakom jest wicepremier oraz minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński (nie rozpoznaje go 51% badanych). Wśród osób, które identyfikują Piotra Glińskiego, częstsza jest nieufność do niego niż zaufanie (odpowiednio: 19% i 17%); od stycznia odsetek deklaracji nieufności zmniejszył się o 3 punkty, a deklaracji zaufania o 1 punkt.

RYS. 1. STOSUNEK DO POLITYKÓW W LUTYM 2016

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której –5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od –1 do –5, obojętność: 0.

Od stycznia nieco poprawił się natomiast społeczny odbiór marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego, któremu obecnie ufa 16% badanych (wzrost o 2 punkty procentowe), a nie ufa 14% (spadek o 3 punkty). Marszałek Sejmu pozostaje nadal jednym z najslabiej rozpoznawalnych polityków pełniących najważniejsze funkcje państwowe (nie zna go 56% respondentów). Tyle samo osób co Markowi Kuchcińskiemu ufa obecnie Sławomirowi Neumanowi (16%), jednak szef klubu parlamentarnego Platformy Obywatelskiej częściej niż marszałek Sejmu wzbudza nieufność badanych (18%), choć jest też politykiem bardziej rozpoznawalnym (nie zna go 46% Polaków). Ponadto po raz kolejny zwiększył się odsetek respondentów wyrażających nieufność do Sławomira Neumanna (od stycznia o 1 punkt, a od grudnia 2015 roku łącznie o 5 punktów) i choć jednocześnie od ubiegłego miesiąca zaufanie do niego wzrosło o 1 punkt, to nadal jednak ufa mu mniej osób niż w grudniu.

Jeszcze gorszy bilans zaufania (15%) i nieufności (21%) ma nowy lider Sojuszu Lewicy Demokratycznej Włodzimierz Czarzasty. Warto jednak podkreślić, iż od lutego 2013 roku³, kiedy to poprzednio uwzględniony był w naszym rankingu, przewodniczący SLD znacznie zyskał nie tylko na rozpoznawalności (spadek deklaracji nieznanomości z 56% do 41%), ale także w odbiorze społecznym (w porównaniu z lutym 2013 wzrost zaufania o 10 punktów procentowych przy wzroście nieufności o 5 punktów).

Mniej niż jedna trzecia Polaków kojarzy ministra finansów Pawła Szałamachę oraz minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbietę Rafalską (odpowiednio: 32% i 31%). Od poprzedniego miesiąca oboje zyskali jednak na rozpoznawalności, choć w większym stopniu dotyczy to Elżbiety Rafalskiej niż Pawła Szałamachy (odpowiednio o 10 punktów procentowych i o 4 punkty). Ponadto w przypadku minister rodziny, pracy i polityki społecznej wzrost rozpoznawalności rozłożył się równomiernie na przyrosty odsetków deklaracji zaufania i nieufności (po 5 punktów – odpowiednio do 11% i 10%), a w przypadku ministra finansów więcej przybyło osób deklarujących zaufanie (o 4 punkty, do 13%) niż nieufność (o 1 punkt, do 7%).

³ Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w lutym”, luty 2013 (oprac. A. Cybulska).

Tabela 1. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																
	2014		2015												2016		
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	w procentach																
M. Błaszczak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	20	23	22
W. Czarzasty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
A. Duda	-	18	23	28	40	44	54	57	56	56	55	56	55	52	56	56	
P. Gliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	16	18	17
J. Gowin	29	24	27	25	25	25	-	27	25	25	27	25	29	30	27	29	
J. Kaczyński	33	30	33	31	32	34	31	32	32	30	32	31	32	30	34	33	
W. Kosiniak-Kamysz	-	-	-	16	-	-	14	17	17	19	-	-	22	25	25	23	
M. Kuchciński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	14	16	
P. Kukiz	-	-	-	-	-	-	58	52	48	42	38	38	44	45	45	49	
A. Macierewicz	19	17	20	17	17	18	18	-	-	-	-	16	19	22	26	26	
M. Morawiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	22	24	
S. Neumann	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	15	16	
R. Petru	-	-	-	-	-	-	-	14	16	17	20	23	30	39	37	36	
E. Rafalska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	11	
G. Schetyna	41	37	37	32	32	35	30	35	33	36	35	37	33	32	32	31	
P. Szałamacha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	13	
B. Szydło	-	-	-	-	-	-	-	30	37	37	37	39	43	46	49	49	
W. Waszczykowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	19	22	
Z. Ziobro	29	28	30	27	31	29	29	31	28	28	30	28	29	31	35	33	

Tabela 2. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań															
	2014		2015												2016	
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	w procentach															
M. Błaszczak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	23	22	20
W. Czarzasty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
A. Duda	-	14	16	23	20	24	24	18	19	16	21	20	19	30	28	27
P. Gliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	20	22	19
J. Gowin	23	24	25	29	24	27	-	28	29	27	26	28	25	28	30	28
J. Kaczyński	47	52	48	49	47	48	50	46	48	49	50	50	49	53	49	50
W. Kosiniak-Kamysz	-	-	-	8	-	-	10	9	8	8	-	-	7	11	12	14
M. Kuchciński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	17	14
P. Kukiz	-	-	-	-	-	-	12	17	24	27	28	30	27	27	28	25
A. Macierewicz	47	48	45	51	50	49	52	-	-	-	-	53	55	55	50	45
M. Morawiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	8	9
S. Neumann	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	17	18
R. Petru	-	-	-	-	-	-	-	10	9	9	13	16	14	18	26	26
E. Rafalska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	10
G. Schetyna	17	17	23	29	23	23	25	25	26	24	23	21	24	27	32	32
P. Szalamacha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7
B. Szydło	-	-	-	-	-	-	-	14	20	23	29	30	27	33	31	33
W. Waszczykowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	18	17
Z. Ziobro	40	39	40	41	38	40	39	38	42	41	39	40	41	44	39	39

ŚREDNIE NA SKALI ZAUFANIA

Badani określają swój stosunek do poszczególnych polityków posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako pełne zaufanie (+5). Przedstawione wcześniej wyniki pokazywały zasięg społecznego zaufania (wskazania punktów od +1 do +5) i nieufności (od -1 do -5), obojętność (0) oraz odsetki badanych nieznających poszczególnych polityków, a także tych, którzy nie potrafią określić swojego stosunku do tych osób. Przedstawione w tym rozdziale średnie są syntetycznymi i bardziej precyzyjnymi miarami pozwalającymi uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień do poszczególnych osób, a zarazem wyeliminować wpływ różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Średnie na skali zaufania, które uzyskali politycy umieszczeni w lutowym rankingu, mieszczą się w dość wąskim przedziale (maksymalna wartość w tym badaniu to +1,01, przy możliwym do uzyskania +5 oznaczającym pełne zaufanie, a najniższa -1,25, przy możliwym -5) i generalnie nie są wysokie. Można zatem powiedzieć, iż, ogólnie rzecz biorąc, politycy ci cieszą się dość umiarkowanym zaufaniem. Jednak również to ujęcie potwierdza, że w lutym najlepiej postrzegany przez Polaków w kategoriach społecznego zaufania i nieufności jest prezydent Andrzej Duda (średnia wynosi +1,01). Drugie miejsce w rankingu średnich, również świadczące o zdecydowanej przewadze zaufania nad nieufnością, zajmuje wicepremier Mateusz Morawiecki (+0,93). Warto też dodać, iż lutowe średnie Prezydenta RP oraz wicepremiera i ministra rozwoju nie różnią się istotnie statystycznie⁴, biorąc zatem pod uwagę także fakt, że w styczniu⁵ kolejność na dwóch pierwszych miejscach tego rankingu była odwrotna, należy stwierdzić, iż wśród osób kojarzących te postaci ich odbiór jest zbliżony. Istotnie niższe średnie, choć wyraźnie pozytywne, uzyskali Paweł Szalamacha i Beata Szydło (po +0,57) oraz Paweł Kukiz (+0,54). Należy tu zaznaczyć, iż lider ruchu Kukiz'15 jest w lutowym rankingu jedynym politykiem, którego wzrost średniej na skali społecznego zaufania jest istotny statystycznie.

⁴ Różnica średnich A. Dudy i M. Morawieckiego nie jest istotna statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

⁵ Por. przypis 2.

RYS. 2. ZAUFAWIE DO POLITYKÓW W LUTYM 2016 – ŚREDNIE NA SKALI OD -5 „GŁĘBOKA NIEUFNOŚĆ” DO +5 „PEŁNE ZAUFAWIE”

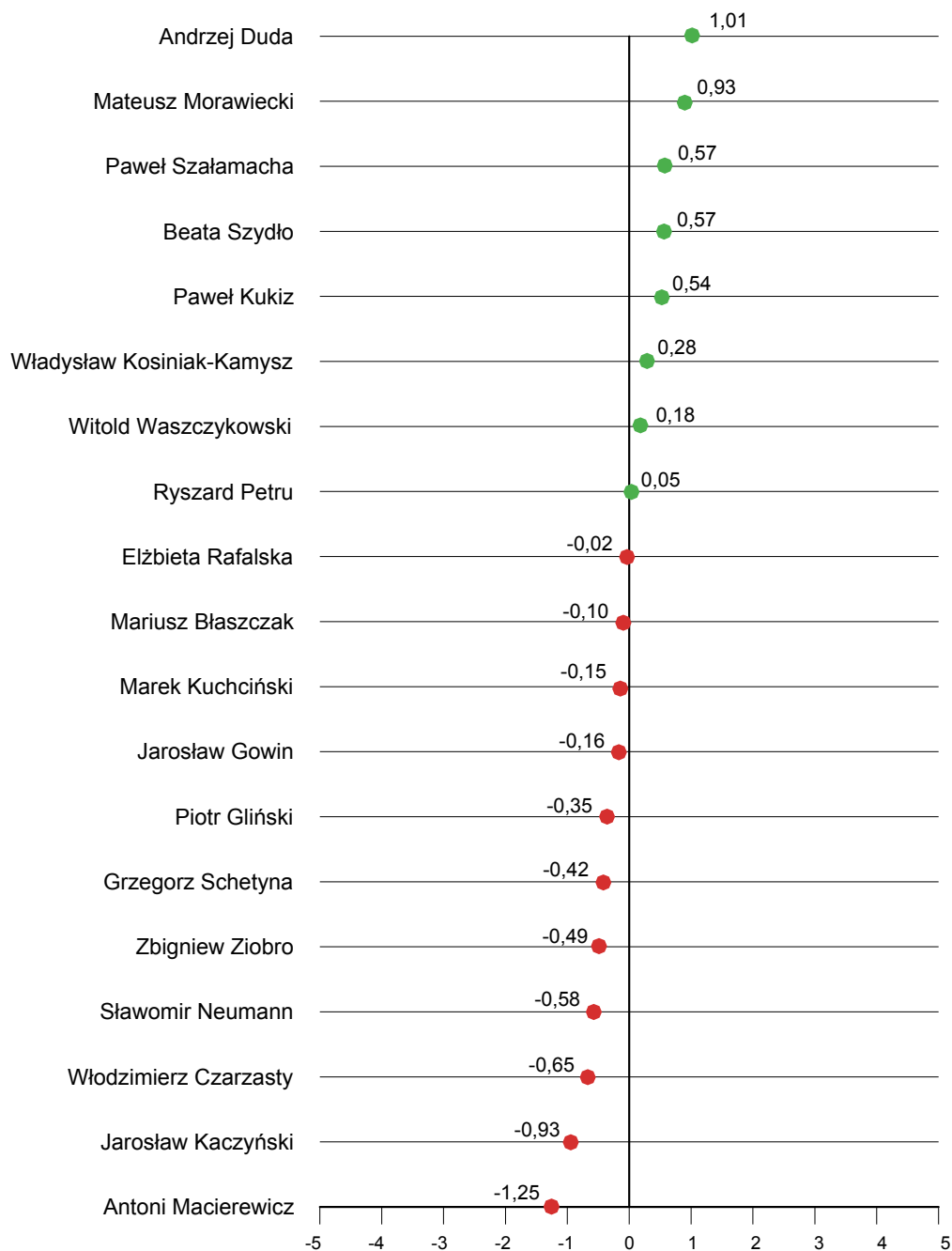

Tabela 3

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	styczeń 2016	luty 2016	różnica
Marek Kuchciński	-0,52	-0,15	0,37
Witold Waszczykowski	-0,13	0,18	0,31
Paweł Szałamacha	0,29	0,57	0,28
Paweł Kukiz	0,28	0,54	0,26*
Antoni Macierewicz	-1,49	-1,25	0,24
Piotr Gliński	-0,55	-0,35	0,20
Andrzej Duda	0,83	1,01	0,18
Mariusz Błaszczak	-0,24	-0,10	0,14
Jarosław Gowin	-0,28	-0,16	0,12
Elżbieta Rafalska	-0,13	-0,02	0,11
Beata Szydło	0,51	0,57	0,06
Jarosław Kaczyński	-0,94	-0,93	0,01
Mateusz Morawiecki	1,01	0,93	-0,08
Grzegorz Schetyna	-0,33	-0,42	-0,09
Zbigniew Ziobro	-0,40	-0,49	-0,09
Ryszard Petru	0,19	0,05	-0,14
Sławomir Neumann	-0,41	-0,58	-0,17
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,49	0,28	-0,21

* Różnica średnich zaufania istotna na poziomie 0,05

Na przeciwnym końcu tego rankingu znalazł się Antoni Macierewicz ze średnią na skali zaufania -1,25, która wyraźnie odzwierciedla przewagę społecznej nieufności nad zaufaniem do niego. Znacząco⁶ lepszy rezultat niż minister obrony narodowej, ale również wyraźnie negatywny, uzyskał – przedostatni w tym rankingu – Jarosław Kaczyński (średnia -0,93). Średnie zbliżone w kategoriach statystycznych⁷ do średniej prezesa Prawa i Sprawiedliwości uzyskali nowi przewodniczący Sojuszu Lewicy Demokratycznej Włodzimierz Czarzasty (-0,65) oraz przewodniczący klubu parlamentarnego Platformy Obywatelskiej Sławomir Neumann (-0,58). Znacząco wyższą⁸ średnią niż średnia zaufania do Jarosława Kaczyńskiego, ale porównywalną z uzyskaną przez Włodzimierza Czarzastego, ma w tym miesiącu Zbigniew Ziobro (-0,49), którego wynik nie różni się też znacząco od wyników zarówno Sławomira Neumanna, jak i Grzegorza Schetyny (-0,42). Warto dodać,

⁶ Różnica średnich J. Kaczyńskiego i A. Macierewicza jest istotna statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

⁷ Różnice średnich J. Kaczyńskiego, W. Czarzastego i S. Neumanna nie są istotne statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

⁸ Różnica średnich Z. Ziobry i J. Kaczyńskiego jest istotna statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

iż również średnie przewodniczącego klubu parlamentarnego Platformy Obywatelskiej i obecnego szefa tej partii nie różnią się znacząco⁹.

Biorąc pod uwagę zarówno średnie na skali, jak i bilans zaufania i nieufności wynikający z zestawienia łącznych odsetków badanych deklarujących zaufanie i nieufność (niezależnie od siły tych odczuć), można wyróżnić trzy charakterystyczne grupy polityków.

Do pierwszej grupy można zaliczyć osoby odbierane jednoznacznie pozytywnie, w przypadku których zarówno średnie na skali, jak i bilans zaufania i nieufności są pozytywne. Oprócz pierwszej piątki rankingu średnich, czyli prezydenta Andrzeja Dudy, wicepremiera Mateusza Morawieckiego, ministra finansów Pawła Szałamachy, premier Beaty Szydło i Pawła Kukiza, zaliczają się do niej także lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz, minister spraw zagranicznych Witold Waszczykowski oraz Ryszard Petru.

Drugą grupę polityków stanowią ci, którzy – mimo że zaufanie do nich przeważa nad nieufnością – uzyskują negatywne średnie na skali zaufania, co jednoznacznie wskazuje, że badani deklarujący nieufność do tych polityków częściej posługują się bardziej skrajnymi wartościami na skali niż ci, którzy deklarują do nich zaufanie. Politykami budzącymi w lutym silniejsze odczucia negatywne niż pozytywne są Elżbieta Rafalska (średnia -0,02), Mariusz Błaszczak (-0,10), Marek Kuchciński (-0,15) i Jarosław Gowin (-0,16).

Do trzeciej grupy zaliczają się zaś politycy, których zarówno średnie, jak i bilans zaufania i nieufności są negatywne. Obecnie należą do niej: Antoni Macierewicz, Jarosław Kaczyński, Włodzimierz Czarzasty, Sławomir Neumann, Zbigniew Ziobro, Grzegorz Schetyna i Piotr Gliński.

Największym zaufaniem Polaków cieszy się prezydent Andrzej Duda. W lutym jest on jedynym politykiem, któremu ufa większość badanych. Andrzej Duda, po miesiącu przerwy, powrócił również na czoło rankingu średnich na skali społecznego zaufania. Warto też zauważyć, iż w lutym jedyną osobą – spośród uwzględnionych w rankingu – której notowania na skali społecznego zaufania znacząco się poprawiły, jest Paweł Kukiz.

W kontekście rankingu zaufania do polityków warto po raz kolejny zwrócić uwagę na problem niskiej rozpoznawalności niektórych czołowych aktorów sceny politycznej,

⁹ Różnice średnich Z. Ziobry, W. Czarzastego, S. Neumanna i G. Schetyny nie są istotne statystycznie na poziomie 0,05 (Test T).

dotyczy to w szczególności wielu ministrów obecnego rządu. Jedynym politykiem, którego znają wszyscy dorośli Polacy, jest prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński. Do powszechnie znanych należy zaliczyć także premier Beatę Szydło, prezydenta Andrzeja Dudę, ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę i Pawła Kukiza. Przeważająca większość Polaków rozpoznaje też Antoniego Macierewicza i Grzegorza Schetynę. Na przeciwległym biegunie znajdują się m.in. minister rodziny, pracy i spraw socjalnych Elżbieta Rafalska, minister finansów Paweł Szałamacha, marszałek Sejmu Marek Kuchciński oraz dwaj wicepremierzy Mateusz Morawiecki i Piotr Gliński, których większość Polaków nie identyfikuje. W porównaniu ze styczniem Elżbieta Rafalska znacznie zyskała jednak na rozpoznawalności, co zapewne należy wiązać z jej zaangażowaniem we wprowadzanie programu „Rodzina 500 plus”.

Opracowała
Barbara BADORA